

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

(2008. május 27.)

a 98/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikke alkalmazásával a finn hatóságok által egy HARVERI márkájú erdészeti fakitermelő géppel kapcsolatban hozott tiltó intézkedésről MD-2007-144

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 131/01)

1. A finn hatóságoktól érkezett értesítés

A tagállamok gépekre vonatkozó jogszabályainak közelítéséről szóló 98/37/EK irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok minden megfelelő intézkedést meghoznak annak biztosítására, hogy az irányelv hatálya alá tartozó gépeket csak akkor lehessen forgalomba hozni vagy üzembe helyezni, ha azok megfelelő üzembe állítás és karbantartás, illetve rendeltetészerű használat esetén nem veszélyeztetik a személyek egészségét és biztonságát, adott esetben pedig a háziállatokat vagy a tulajdont.

Az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy amennyiben egy tagállam megállapítja, hogy egy CE-jelöléssel ellátott gép rendeltetészerű használat esetén veszélyeztetheti a személyek biztonságát, és adott esetben a háziállatokat vagy a tulajdont, köteles meghozni minden megfelelő intézkedést, hogy ezt a gépet a forgalomból kivonja, forgalomba hozatalát, üzembe állítását vagy használatát megtiltsa, vagy szabad mozgását korlátozza. A tagállam minden ilyen intézkedésről haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot, megjelölve döntése indokát.

2007. november 5-én a finn hatóságok egy tiltó intézkedésről értesítették az Európai Bizottságot, amelyet egy HARVERI márkájú, az Oy RCM Harvester Ltd, Aakkulantie 46, FI-36220 Kangasala által gyártott erdészeti fakitermelő gép forgalomba hozatalával kapcsolatban hoztak.

Az irányelv 7. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottság az érintett felekkel folytatott konzultációt követően köteles nyilatkozni arról, hogy a kérdéses intézkedést indokoltnak tartja-e vagy sem. Ha az intézkedést indokoltnak tartja, a Bizottság köteles tájékoztatni a tagállamokat, hogy azok a 2. cikk (1) bekezdésében előírt kötelezettségeiknek megfelelően minden

szükséges intézkedést megtehesse az érintett géppel kapcsolatban.

2. A finn hatóságok érvelése

A HARVERI márkájú erdészeti fakitermelő gép, amelyre a finn hatóságok által hozott intézkedés irányul, erdőtirtkításra szolgáló kisméretű gép. A gép elülső részére önjáró, csuklósan mozgatott karral rendelkező terepjáró alváz van rögzítve, amelyre egy vágóeszköz van felszerelve. A gépet az alábbi funkciókra használják: fakivágás, faágak levágása, a fatörzsek tönkökbe vágása, a fatönköknek az alváz tetején elhelyezkedő tartóba történő helyezése, a fatönkök szállítása és földre rakodása a tartó oldalra billentésével. A gép mindegyik működési fázisát gyalogos kezelő működteti egy rádió-távírányítási rendszer segítségével.

A finn hatóságok azzal indokolták a tiltó intézkedést, hogy a munkagép nem felel meg a 98/37/EK irányelv I. mellékletében foglalt alábbi alapvető egészségvédelmi és munkabiztonsági követelményeknek.

1.1.2. A biztonság beépítésének alapelvei

A gyártó nem bizonyította, hogy a megadott fontossági sorrendnek megfelelően a gép megtervezése és megépítése során alkalmazták a biztonság beépítésének alapelveit.

1.3.1. Stabilitás

Nem hoztak elegendő intézkedést annak biztosítására, hogy a gép, amennyiben egyenetlen vagy ferde terepen használva felborul, nehogy összezúzza a kezelőt.

1.3.2. és 3.4.2. Működés közbeni törésveszély és 1.3.3. Kieső vagy kidobódott tárgyakkal kapcsolatos veszélyek

Elégtelen strukturális intézkedéseket hoztak annak a veszélynek az elkerülésére, hogy a kidőlő fák és kidobódó tárgyak, például a használat során eltörő láncfűrész darabjai következtében a kezelő ne sebesüljön meg.

3.2.1. A vezetőhely

Elégtelen intézkedést hoztak annak biztosítására, hogy a kezelő a megfelelő rálátás érdekében ne kezelhesse a gépet olyan pozícióból, amelyet a gyártó utasításai nem írnak elő.

3. A gyártó észrevételei

A Bizottság 2007. november 26-án írásban kérte fel a gyártót, hogy tegyen észrevételeket a finn hatóságok által hozott intézkedésre.

A gyártó 2007. december 14-én levélben válaszolt, amelyhez írásbeli beadványt és két nyilatkozat másolatát mellékelte a finn Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságnak a tiltó intézkedés elleni fellebbezés igazolásaként. 2008. január 29-én találkozóra került sor a gyártó és a Bizottság szolgálatának képviselői között.

A gyártó kijelentette, hogy az irányelv I. mellékletének 1.1.2. pontjában előírt alapelveket a biztonság beépítésére vonatkozóan megfelelő módon alkalmazták a gép megtervezése és megépítése során.

A gép stabilitására vonatkozóan a gyártó elmondta, hogy a gépet olyan rugózási rendszerrel szerelték fel, amely lehetővé teszi, hogy az alváz egyenetlen terepen is stabil helyzetben maradjon, és hogy a gép maximális helyváltoztatási sebességét a tervezéskor 3,7 km/h-ban korlátozták.

A kidobódott tárgyakkal kapcsolatos veszélyekkel és az üzemeltetés közbeni törésveszéllyel kapcsolatosan a gyártó rámutatott arra, hogy ezeket a veszélyeket a vágóeszközt körülvevő védőburkolattal előzték meg. A HARVERI márkájú erdészeti fakitermelő gépre szerelt vágóeszköz és annak védőburkolata olyan részegységet alkot, amely ugyanolyan, mint amilyen sok más típusú erdészeti fakitermelő gépet felszereltek, és a gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy biztonságosnak és megbízhatónak tekinthető.

A vezetőhellyel kapcsolatosan a gyártó rámutatott arra, hogy a használati utasításban pontos előírást adtak a gép biztonságos használatára és a kezelőtől megkívánt képzésre vonatkozóan.

A gyártó tájékoztatta a Bizottságot, hogy az erdészeti fakitermelő gépnek egy új, olyan eszközzel felszerelt változata áll kifejlesztés alatt, amely megakadályozza a gép működését, ha a távvezérlő egy bizonyos távolságnál közelebb helyezkedik el az alvázhoz. A

gyártó azt is elmondta, hogy az e célkitűzés eléréséhez szükséges technikai eszközök nem álltak még rendelkezésre a HARVERI erdészeti fakitermelő gép első megtervezésekor és forgalomba hozatalakor.

4. A bizottság észrevételei

Tekintettel a finn hatóságok által felhozott szabálytalanságokra, a Bizottság az alábbi megállapításokat teszi.

1.1.2. A biztonság beépítésének alapelvei

A 98/37/EK irányelv I. melléklete 1.1.2. pontjának a) alpontja megállapítja, hogy a meghozott intézkedéseknek arra kell irányulniuk, hogy elhárítsanak minden baleseti kockázati tényezőt a gép teljes várható élettartama alatt, akkor is, ha a balesetveszély egy, a szokásostól eltérő, előre látható helyzetből ered. Ugyanennek a pontnak a b) alpontja megállapítja, hogy a veszély csökkentésére irányuló intézkedéseknek és védintézkedéseknek elsőbbséget kell élveznie a felhasználóknak a visszamaradó veszélyekről és a képzési követelményekről történő tájékoztatásával szemben. Ugyanennek a pontnak a c) alpontja előírja, hogy a gépek megtervezése és megépítése során, valamint a használati utasítások elkészítésénél a gyártónak figyelembe kell vennie nemcsak a gép szokásos használatát, de az ésszerűen elvárható használatot is. A gépet úgy kell megtervezni, hogy megakadályozható legyen a szokásostól eltérő használat, ha az ilyen használat kockázattal járna.

A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az ezeknek a követelményeknek való megfelelést azon intézkedések fényében kell vizsgálni, amelyeket az alább említett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés érdekében fogadtak el.

1.3.1. Stabilitás

Az I. melléklet 1.3.1. pontja előírja, hogy a gépet, annak alkotóelemeit és felszerelési tartozékait úgy kell megtervezni és megépíteni, hogy az előre meghatározott működési körülmények között megfelelően stabilak legyenek (ha szükséges, figyelembe kell venni a klimatikus viszonyokat), és felborulás, leesés vagy váratlan elmozdulás veszélye nélkül lehessen használni azokat.

Erre tekintettel a Bizottság megjegyzi, hogy a HARVERI erdészeti fakitermelő gép alvázat és rugózási rendszerét arra tervezték, hogy megtartsák a gép stabilitását egyenetlen terepen történő helyváltoztatás vagy működés során. A Bizottságnak ennél fogva az a véleménye, hogy a finn hatóságok nem bizonyították a HARVERI erdészeti fakitermelő gép e követelménynek való meg nem felelését. A gyártó által megtett intézkedések ellenére azonban továbbra is fennáll annak a veszélye, hogy nagyon meredek terepen a gép felbillen vagy felborul.

1.3.2. és 3.4.2. Működés közbeni törésveszély

Az I. mellékletnek a működés közbeni törésveszélyről szóló 1.3.2. pontja előírja, hogy a gép különböző részeinek és összeköttetéseknek ellen kell állniuk azoknak a terheléseknek, amelyeknek a gyártó által meghatározott feltételek szerinti használat esetén ki vannak téve. Ahol a meghozott intézkedések ellenére a repedés- vagy törésveszély továbbra is fennáll, a mozgórészeket úgy kell felszerelni és elrendezni, hogy törés esetén a darabjaik felfoghatók legyenek. Az I. mellékletnek a mobil gépek üzemeltetése közbeni törésveszélyről szóló 3.4.2. pontja előírja, hogy azokat a nagy fordulatszámmal forgó részegységeket, amelyek a megtett intézkedések ellenére eltörhetnek vagy darabokra eshetnek szét, úgy kell felszerelni és védőburkolattal ellátni, hogy törés esetén a darabjaik belül maradjanak, vagy ha ez nem lehetséges, ne dobódhassanak ki a vezető- és/vagy a kezelőhelyek felé.

Ebben a tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy a láncfűrész működés közbeni eltöréséből eredő veszély elkerülése érdekében a HARVERI erdészeti fakitermelő gép vágóeszközeit a gép működésének megfelelő védőburkolat veszi körül. A Bizottságnak ennél fogva az a véleménye, hogy a finn hatóságok nem bizonyították a gép e követelményeknek való meg nem felelését. A gyártó által megtett intézkedések ellenére azonban továbbra is fennáll az üzemeltetés közbeni törés veszélye.

1.3.3. Kieső vagy kidobódott tárgyakkal kapcsolatos veszélyek és 3.2.1. Vezetőhely

Az I. melléklet 1.3.3. pontja előírja, hogy óvintézkedéseket kell tenni a leeső vagy kidobódott tárgyakkal eredő veszélyek elkerülésére (pl. munkadarabok, szerszámok, forgácsok, töredékek, hulladék stb.). Az I. melléklet 3.2.1. pontja előírja, hogy a vezetőhelyről a rálátás olyan legyen, hogy a vezető, úgy a saját, mint a veszélyeztetett személyek tekintetében, a rendeltetésszerű használat körében teljesen biztonságosan működtethesse a gépet és annak szerszámait.

Ebben a tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy a HARVERI erdészeti fakitermelő gép működése közben fennáll annak a veszélye, hogy a láncfűrész eltörése következtében annak darabjai kidobódnak, mivel a vágóeszközöket nem lehet teljes mértékben körülzárni. A gyártó utasításaiban az szerepel, hogy a láncfűrész sebessége a vágóműveletek közben 35 m/s, illetve ennél gyorsabb, amikor a fűrész nincs kapcsolatban a fával, valamint hogy a letörő fűrészdarab kinetikus energiája olyan magas, mint egy kirepülő pisztolylövedéké. Az utasítások rámutatnak arra, hogy komoly vagy halálos kimenetelű sérülés veszélye áll fenn abban a működési zónában, amely a vágóeszközök központi vonalának mindkét oldalától 60 °-ot bezáró szögben helyezkedik el.

A Bizottság megjegyzi, hogy a leeső tárgyak is kockázati tényezők jelenthetnek. A gyártó utasításai feltűntetik, hogy a fakivágási műveletek során fennáll annak a veszélye, hogy a fa kiszámíthatatlan irányba dől saját súlya vagy dőlési szöge, a széljárás, hó vagy más fák hatása, a gép egy alkatrészének meghibásodása vagy a kezelő hibája következtében. A Bizottság

megjegyzi, hogy a kezelő is ki van téve a leeső rönkök okozta veszélynek, különösen azoknak az alváz tetején levő állvány megbillentésével történő földre rakódásakor.

A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a gép össze is zúzhatja a kezelőt, ha nagyon meredek terepen felbillen vagy felborul.

A gyártó utasításai feltűntetik, hogy a kezelőnek biztonságos irányítási zónában kell állnia, amikor távvezérlőt használ. Az irányítási zóna a gép hátsó részétől kb. 2 méterre és a gép oldalától kb. 4 méterre helyezkedik el. Ezenkívül az utasítások arra is figyelmeztetnek, hogy fakivágás vagy rönkkivágás során a kezelő sohase álljon a működési zónában a fakitermelő gép előtt vagy a láncfűrész fűrészelési vonalában.

A Bizottság megítélése szerint jogos annak feltételezése, hogy az utasítások és figyelmeztetések ellenére a kezelő elhagyja a biztonságos irányítási zónát és nem biztonságos helyre áll annak érdekében, hogy jobban rálásson a vágóeszközökre a fakivágási és vágóműveletek során, illetve jobban követhesse a gép pályáját helyváltoztatáskor. Ebben a tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy a HARVERI erdészeti fakitermelő gép finn hatóságok által rendelkezésre bocsátott tájékoztató füzeté három fényképet tartalmaz a gépről használat közben, amelyeken a kezelő az utasításokban megjelölt biztonsági zónán kívül, a géphez közel áll. A Bizottság megjegyzi, hogy a HARVERI erdészeti fakitermelő gépet nem úgy tervezték és építették meg, hogy a szokásostól eltérő ilyen jellegű használat megakadályozható legyen, ahogyan azt az I. melléklet 1.1.2. pontjának c) alpontja előírja, mivel a gép működtetéséhez a távirányítót a gép körüli bármely pontról lehet használni.

A Bizottság emlékeztet arra, hogy az I. melléklethez tartozó bevezető megjegyzés 2. pontjának megfelelően, a tudomány jelenlegi állását figyelembe véve, előfordulhat, hogy az irányelvben megállapított alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekben meghatározott célkitűzéseket nem lehet betartani. Ebben az esetben, a gépet, amennyire csak lehet, e célkitűzéseknek megfelelően kell megtervezni és megépíteni.

A Bizottság megjegyzi, hogy az erdészeti fakitermelő gépekre alkalmazandó EN 14861:2004 sz. harmonizált szabvány előírja, hogy az ilyen gépeket vezetőfülkével, leeső tárgyak elleni védőszerkezettel, borulásvédő szerkezettel és a kezelőt védő szerkezettel kell ellátni annak érdekében, hogy a kezelő védve legyen a felbillenésből vagy felborulásból, illetve a kieső vagy kidobódott tárgyakkal származó veszélyekkel szemben. Bár ezt a szabványt a HARVERI erdészeti fakitermelő gép első megtervezése és forgalomba hozatala után fogadták el, és bár alkalmazása továbbra is önkéntes és nem tartalmaz előírásokat távirányítással működtetett gépekre, a Bizottság úgy véli, hogy jelzés értékű információval szolgál a tudomány jelenlegi állásáról, amelyet az erdészeti gépek gyártóinak figyelembe kell venniük, és hogy az alternatív megoldásoknak – ahhoz, hogy megfeleljenek az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek – a megfelelő harmonizált szabvány által támasztott legalább azonos védelmi szintet kell nyújtaniuk.

A Bizottság továbbá megjegyzi, hogy mégha nem is álltak rendelkezésre technikai eszközök a távirányító nem biztonságos helyzetből való használatának megakadályozására a HARVERI erdészeti fakitermelő gép első tervezésekor és forgalomba hozatalakor, a gyártónak figyelembe kell vennie a tudományos fejlődés jelenlegi állását az ezt követően forgalomba hozott gépek esetében az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményekben megállapított célkitűzésekhez való közelítés érdekében.

5. A Bizottság véleménye

A rendelkezésre álló dokumentáció és az érintett felek észrevételeinek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a finn hatóságok megállapították, hogy a HARVERI erdészeti fakitermelő gép nem felel meg a 98/37/EK irányelv I. mellékletének 1.3.3. és 3.2.1. pontjában és bevezető megjegyzésének 2. pontjában

foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, és a megfelelés hiánya komoly vagy halálos kimenetelű sérülésveszélyt jelent a kezelők számára.

Az előírt eljárások lefolytatása után a Bizottság azon a véleményen van, hogy a finn hatóságok által hozott intézkedés indokolt.

Kelt Brüsszelben, 2008. május 27.

a Bizottság részéről

Günter VERHEUGEN

a Bizottság alelnöke
